

रमजान ईदच्या कविता

संपादक शेख शफी बोल्डेकर

प्रकाशक

सप्तर्षी प्रकाशन (सप्तर्षी असोसिएट्स ॲण्ड पब्लिकेशन्स)

'रमजान ईदच्या कविता' सय्यद शेख (व्यवस्थापक) मोबा.९८२२७०१६५७ (प्रातिनिधिक काव्यसंग्रह) मुखपृष्ठ : दिलीप दारव्हेकर संपादक शेख शफी बोल्डेकर, मांडणी : सय्यद शेख मु. पो. बोल्डागांव, ता. कळमनुरी, जि. हिंगोली. मुद्रितशोधन : तनुजा ढेरे मोबा. ७७९८९६७७९३ 🔲 प्रकाशक मुद्रक : कृतिका प्रिंटर्स, मंगळवेढा सौ. कुमुदिनी सिद्धेश्वर घुले, मोबा. ९७६६९२४९९२ सप्तर्षी प्रकाशन, (सप्तर्षी असोसिएट्स ॲण्ड पब्लिकेशन्स) इं-बुक: वेदिका एन्टरप्रायजेस, गट नं.८४/२, दामाजी कॉलेज मोबा. ७५८८२७७०४२ पाठीमागे, मंगळवेढा, जि.सोलापूर- ४१३३०५ मृल्य : २० रुपये. email: saptarsheeprakashan@gmail.com website: www.saptarshee.in

मनोगत

ग्रामीण मुस्लीम मराठी साहित्य चळवळीच्या वतीने १० मे २०२० रोजी भव्यदिव्य राज्यस्तरीय काव्यलेखन स्पर्धेचे आयोजन करण्यात आले. ''रमजान ईद'' या विषयावर स्पर्धा आयोजित केली होती. या स्पर्धेत एकूण ४२ कवी, कवियत्री स्पर्धकांनी सहभाग नोंदिवला .या स्पर्धेचे संयोजक म्हणून कवी ॲड. हाशम इस्माईल पटेल, लातूर आयोजक कवी ख्वाजाभाई बागवान, सोलापुर व परीक्षक म्हणून डॉक्टर सय्यद जब्बार पटेल, हिंगोली यांनी काम पाहिले. या स्पर्धेचे प्रथम विजेते कवी अजय चव्हाण, द्वितीय विजेत्या कवियत्री श्रीमती माणिक नागावे, तृतीय विजेत्या कवयित्री दिलशाद यासीन सय्यद, उत्तेजनार्थ कवी बि. एल. खान, कवी बी. सी. पाईकराव यांना ऑनलाइन ई प्रमाणपत्र देऊन सन्मानित करण्यात आले. रमजान या विषयावरील चळवळीच्या वतीने आयोजित ही पहिली स्पर्धा होती. यात सहभाग घेतलेल्या सर्वच कवींच्या कविता अप्रतिम होत्या तरी स्पर्धेच्या मर्यादा लक्षात घेता निकाल जाहीर करण्यात आला. अशा अप्रतिम कवितांचे ई-बुक तयार करण्यात यावे अशी कल्पना माझ्या मनात आली या उद्देशाने मी व कवी ख्वाजाभाई बागवान, ''रमजान ईदच्या कविता'' हा प्रातिनिधीक कवितासंग्रह संपादित करण्याविषयी पृढाकार घेत आहोत. या संग्रहासाठी चित्रकार मित्र दिलीप दारव्हेकर यांचे मुखपुष्ठ लाभले आहे. ग्रामीण मुस्लिम मराठी साहित्य चळवळीचे सर्व पदाधिकारी यांचेही सहकार्य लाभले आहे. या सर्वांचे मी आभार मानतो व या संग्रहात समाविष्ट सर्व कवींच्या पृढील साहित्यिक कार्यासाठी शुभेच्छा देतो.

-शेख शफी बोल्डेकर,

संस्थापक,

प्रामीण मुस्लिम मराठी साहित्य चळवळ,महाराष्ट्र मो. ७७९८९६७७९३

अनुक्रमणिका

१.	कवी. दिनेश मोहरील	9
२.	कवियत्री. मलेका शेख	۷
₹.	कवी. बी.सी.पाईकराव	9
٧.	कवी. राजू सावंत	१०
ч.	कवी. राजू पाडेकर	११
ξ.	कवी. मुकुंद देवरे	१२
७.	कवी. अलिम पटेल	१३
۷.	कवयित्री. माणिक नागावे	१४
۶.	कवयित्री. रोहिणी पराडकर	१५
१०.	कवी. उमेश साळुंके	१६
११.	कवी. भगवान मस्के	१७
१२.	कवी. शेख इस्माईल	१८
१३.	कवी. चक्रधर ठाकरे	१९
१४.	कवयित्री. यशोदा पांढरे	२०
१५.	कवियत्री. त्रिवेणी चोपडे	२१
१६.	कवी. बी.एल.खान	२२
१७.	कवियत्री. शबाना मुल्ला	२३
१८.	कवी. किशोर चलाख	२४
१९.	कवी. समीर तांबोळी	२५
२०.	कवियत्री. सायराबानू चौगुले	२६
२१.	कवी. शेख इकबाल रसूलसाब	२७

२२.	कवी. गोंकुळ देवरे	२८
२३.	कवी. अहमद पिरणसाहब शेख	२९
२४.	कवी. रजाक शेख	₹0
२५.	कवी. रविंद्र देवरे	३१
२६.	कवयित्री. दिलशाद यासिन सय्यद	३२
२७.	कवियत्री. रिया पवार	33
२८.	कवी. दिनकर पाटील	38
२९.	कवयित्री. स्मिता डी	३५
₹0.	कवियत्री. अनिसा ए. एस.	३६
३१.	कवी. राजेश हजारे	३७
३२.	कवी. संतोष कांबळे	32
33.	कवी. सुयश वाघमारे	३९
३४.	कवी. इंतेखाब फराश	४०
३५.	कवियत्री. मंदा पडवेकर	४१
३६.	कवी. अनिल	४२
३७.	कवी. विट्ठल शिंदे	४३
३८.	कवी. अजय चव्हाण	४४
३९.	कवी. किशोर झोटे	४५
४०.	कवयित्री. मयुरी खानविलकर	४६
४१.	कवी. मोहसीन शेख	४७
४२.	कवी. संदीप जगताप	४८
४३.	शेख शफी बोल्डेकर	४९

माण्सिकचाच धर्म शिकवतो ईश्वर अल्ला मग का करता ऊगाच धर्मासाठी कल्ला—-*रमजान* चा महिना पवित्र *चातुर्मासा*सारखा, पण, भेदाभेद करून झाला माण्स माणसाला पारखा---साऱ्याचच रक्त लाल मग, कोण? कसं? वेगळं, मनात हवी एकता नकोत जातीपातींचे थिगळं—-भुकेल्यास अन्नपाणी देणं *अल्ला* शिकवतो, गीता आणि कुराण माणुसधर्मच पिकवतो---शांती, समाधान,त्याग निस्वार्थी सेवा महत्वाची. थांबवा रे आता तरी लढाई तुम्ही तत्वाची---चाळीस दिवस उपवास *अल्ला*चा दुआ मागण्यासाठी, *रमजान* चा ऊद्देश आवाम सुखी ठेवण्यासाठी—-हलाल मार्गाने अर्थार्जन

पवित्रता, शिस्त, संयम,

शिकवण हि *ईस्लाम*ची कडक *रमजान* चे नियम---धैर्य,कणखरता,बंधुभाव शिकवतो ''ईस्लाम'', भुक- तहानेचं मर्म आणि सत्कर्म शिकवतो ''ईस्लाम''—-*रमजानचे रोजे म्हणजे मुस्लिमबंधुंचे पर्व, विसरूनी भेदाभेद आता एक व्हावे सर्व---*दिवाळसणा सारखी मग साजरी होते ङरमजान ईद *गीता- बायबल- कुराणाचे समता- एकता- बंध्तेचे ब्रिद---विसरूनी जावे आता *हिंदु- मुस्लीम- ख्रिश्चन-शिख, एक होऊन नष्ट करू या महामारीचं वाढतं पिक---*रमजान ईद च्या सगळ्यांना हार्दिक श्भेच्छा, मानवधर्म जगी श्रेष्ठ एक व्हा सारे,हिच ईच्छा

> - *दिनेश वि. मोहरील*, मलकापूर, अकोला मो- ८८८८०४५१९६

रमजान महिना

महिन्याचे पावित्र्य खुलते चंद्रदर्शनाने, पहाट फुलते सहेरीने रोजा इफ्तारी फळांने!

'बरकत'चा महिना हा मनातील दरी करतो कमी, स्नेहभाव परस्परांत वाढवून संयम,त्याग,शांतीची देतो हमी!

वाईटापासून दूर ठेवतो शुध्द होते तनमन, पाच वेळेची नमाज कुराण पठण,अल्लाचे चिंतन!

या मंगलमय महिन्यात हजरत पैगंबरांची फुलते इबादत, 'पवित्र कुराण' चा संदेश मिळण्यास होते सुरुवात उपवास हे तर आत्म्याचे, आचार-विचारांचे शुध्दीकरण, नीतीमूल्यांची जपवणूक बंधने,मर्यादांचे पालन! पवित्र महिना रमजानचा
रोजा,एतेकाफ,जकात
इबादत, तिलावत,तरावीह
होते पुंण्याची बरसात !
भूकेलेल्या,तहानलेल्यांची
तहान-भूक हा भागवतो
शुध्द आचरण, उदात विचार
परोपकाराची भावना ह्रजवतो!
देवून आलिंगन एकमेकां

शुभेच्छा,सदिच्छांची करु बरसात, शिरखुर्म्याने सण साजरा ऐक्याचा संदेश जनमाणसात !

कवयित्री-श्रीमती मलेका महेबूब शेख (सैय्यद) मु.पो.ता.सिन्नर,जि नाशिक मो.नं. ९७६३७९६७८३

रमजान

धर्म आहे मुसलमान पूर्ण धर्म वा सत्य धर्म मुसल्ली-मुल-इस्लाम हेच आहे त्याचे मर्म..

सलाम हा आदर आहे आदरातून शांती वाहे एकमेका साह्य करू मानवतेचं वारं वाहे..

सण मोठा आहे रमजान हिंदू मुस्लीम भाईजान एकतेचे सुत्र आमचे आहे आम्हा देशाभिमान...

हजरत मुहंम्मद पैगंबर अल्लांचा प्रेषित आहे शिकवणीतून कुराणाच्या समतेचा प्रवाह वाहे..

दानधर्माचे महत्त्व देई गोरगरिबांचे ऋण घेई बंधुभाव हा जपतो त्यातून सर्व दृष्टा, दयाशील होई..

सर्वधर्म हा मानवकेंद्रीत मानव धर्म सत्य असे लेकरे आम्ही एकच सारे उपदेशातून या देश वसे...

- बी.सी.पाईकराव.

मु.पो.डोंगरकडा. ता.कळमनुरी , जि.हिंगोली. मो. ९६६५७११५१४

सर्व धर्म जात पात एक रोज फुलतो हा पहाट खुलतो चंद्रदर्शन पाहतो रमजान ईदची वाट

मनातील घर करून शुद्ध होते मन शांतीभावना मानून लावतो तो तनमन

अति उन्हाळ्यात उपवास करतो अल्लाकडे दुवा मागतो फक्त फळांचा आहार चाखतो स्वत:वरती कडक निर्वंध लादून घेतो

वाईटाचा पराभव करतो ईप्तार पार्टीचा आस्वाद घेतो जीवाचा नाय कधी विचार करतो तहानलेल्या ना एक हाताचा आधार देतो

बायबल कुराणाचे गणित मांडतो सत्कर्माचे बोल सांगतो रमजानचे रोजे धरतो एकरूपतेचा शुभेच्छा संदेश देतो ..

> - **राजू सावंत** माडग्याळ, ता .जत ,जि .सांगली मो न:९५०३३६७३९८

ईदच्या मुहूर्तावर जप बंधुभावाचं नात मुस्लिम बांधवात खास रमजान ईदच नात...

रमजानचा चंद्र पाहिला सगळ्यांसाठी आशीर्वाद मागितला चमकता तारा पाहिला नभी तुमचे सुख भिडो गगनी...

चंद्र ,सूर्य आणि तारे सांगायला आले तुला सारे रमजान मध्ये धरा रोजे संकटे मिटतील तुमची सारे...

> -राजू पाडेकर, कामरगांव, अहमदनगर. मो. ९६८९४०७४५३

हायकू काव्य रचना

चंद्र दर्शन रमजानाच्या मास तो उपवास

चाळीस दिन अल्लाची दूवा पाठ ही वहिवाट

रोजा इफ्तारी सुखी जनतेसाठी पावित्र्य पाठी

कुराण पाठ पाच वेळा नमाज रोज हा रोज

शांती भावना शिरखुरम्याचा सण हे आचरण

मंगल मास फुलवी ईबादती चांदवा राती

हिंदू मुस्लिम एकात्मतेचा सूत्र शांतीचा मंत्र

> - कवी, मुकुंद देवरे, मुंबई मो. ९००४६२५३४३

रमजान महिन्याची महिमा

उत्सवांचा उत्सव, रमजान उत्सव छान, महिन्यांचा मान, रमजान उत्सव छान, परिस्थितीची जान, रमजान उत्सव छान, संयमाची जान, रमजान उत्सव छान, भूकेची जान, रमजान उत्सव छान, तहानेची जान, रमजान उत्सव छान, पैगंबरांच्या त्यागाची जान, रमजान उत्सव छान, हसेनच्या त्यागाची जान, रमजान उत्सव छान, अल्लाहाची कृपादृष्टी , रमजान उत्सव छान, अल्लाहाचा बक्षीस उत्सव, रमजान उत्सव छान, बालगोपाळांचा आनंदोल्लास, रमजान उत्सव छान, बक्षिसांचा उत्सव, रमजान उत्सव छान, आर्थिक मर्यादेची जान, रमजान उत्सव छान, सदकेची जान, रमजान उत्सव छान, समाजाच्या सर्जनशीलतेची जान, रमजान उत्सव छान, सत्य, बंधूभावाची जान, रमजान उत्सव छान, कुराण आगमनाचा उत्सव, रमजान उत्सव छान, स्वर्गाचा अनुभव, रमजान उत्सव छान, ना श्रीमंत, ना गरिब, सर्वांचा उत्सव छान, रमजान महिन्याची महिमा छान, रमजान उत्सव छान!

> - **अलिम विजिर पटेल,** वांगी ता. करमाळा, जि .सोलापूर मो. ९५०३०८८९९०

हायकू पवित्र मास आहे हा रमजान ऐका अजान नाम अल्लाचे नमाज पठनात पुण्य मनात दानधर्माचे त्यागमय जीवन मन पावन करुन रोजा शुद्धता शरीराची सुविचाराची उपवासाने कळे भूकेचे महत्व दीन अस्तित्व गळा भेटीने गोड शिरखुर्म्याने पुण्य कर्माने चंद्र दर्शन ईद मुबारक हो सर्व जन हो

> - श्रीमती माणिक नागावे कुरुंदवाड, जिल्हा, कोल्हापूर

रमजानचे महत्व

पेट घेई धर्माचे युद्ध रक्त सांडले भूवरी सांगा पाहू रक्ताचा कोणता धर्म त्यावरी

मुसल्ली - मुल - इस्लाम हाच त्यांचा खरा अर्थ रमजान चा महिना सण पवित्र सुटे रोजा चंद्रदर्शन जाण मर्म

जन्म माणूस देवाची देणगी धर्म शिकवी ईश्वर अल्ला मग माणूस का करती जातिभेदाचा कल्ला

दिन दुबळ्यांना दान धर्म जकात सांगतो राम रहीम प्रेमाचे गोडवे गातो पवित्र कुराणाचा संदेश ऐकतो

रोजे रमजानचे मुस्लिमांचे पर्व विसरून जाती भेद राहु एकोप्याने सर्व

> -*सौ. रोहिणी अमोल पराडकर,* कोल्हापूर, मो. ८२०८८९०६७८

अल्लाह

अल्लाह तू सगळ्या जगात आहे अल्लाह तु पहात आहे. अल्लाह तू सगळ्याच्या मनांत आहे अल्लाह त् जाणत आहे. अल्लाह तूझी सगळ्यावर वास आहे....! अल्लाह तु खुप कांही देत आहे.

अल्लाह तुझ्या प्रेमाखातर चांगले वाईट कळतं आहे....।

अल्लाह आम्ही सर्वजण तुमच्यावर मेहरबान आहे अल्लाह त् शांती प्रिय असा नेहमी सगळयांना मिठी मारताना संदेश देत आहे....!

अल्लाह तुझ्या प्रेमाखातर दिवस रात्र छायेत घालवत आहे....!

> मनात चांगला बद्द्ल घडून येत आहे....!

अल्लाह तुझ्या नावाच्या घोषणेत मला अल्लाह या नामस्मरण कह्वन एक समाधान वाटतं आहे....!

> अल्लाह तूझी आमच्या वर अशीच कृपा राहू दे..

अल्लाह तुझ्या मर्जीने मला तू जे कांही देत आहे त्यात माझ्या मनाला आनंद होतं आहे....!

> - उमेश प्रकाश साळुंके पिंपरी चिंचवड मो. ९६५७७५७६१९

अल्लाह तू सर्वांना समान वागणूक देत आहे त् कोणत्याच धार्मिक भावना दुखावल्या नाहीत इतका तू पवित्र आहे.....!

अल्लाह तुझ्या दरबारात आलो की सगळी नमाज पडत असतात....!

अल्लाह तुझ्या दरबारात आलो की

रमजान

रमजान म्हणजे भक्ती रमजान म्हणजे शक्ती रमजान म्हणजे शिस्त रमजानमध्ये सशक्त

रमजान म्हणजे सत्य रमजान म्हणजे अहिंसा रमजानमध्ये प्रेम रमजान म्हणजे प्रार्थना रमजान पूर्ण मनोकामना

रमजान म्हणजे पावित्र्य रमजान म्हणजे मांगल्य रमजानमध्ये समता,बंधुता, एकता.

> - *प्रा.भगवान भा.मस्के* कळमनुरी.

प्रेम,त्याग, समता, बंधुत्वाचे महत्व पटवून देणारा हा रमजान।
संयम ,सुकून,आपुलकी याची जाणीव करुन देणारा हा रमजान।
रोजा,नमाज,जकात,(दान)याचे महत्व पटवून देणारा हा रमजान।
दु:खाला विसहन सुखाचे स्वागत करणारा हा रमजान।
आपआपसात प्रेम वाढवून,गरीब मजदुर,
शोतकरी प्रति प्रेम जागविनारा हा रमजान।
अन्न,पाणी,भूक याचे महत्व पटवून देणारा हा रमजान।
सत्याची बाजु घेऊन असत्याशी लढ़ा दया म्हणारा हा रमजान।
चांगल्या गोष्टी आत्मसात करून वाइट गोष्टीचा त्याग करा
असा संदेश देणारा हा रमजान।

हिन्दू ,मुस्लिम, सिख, ईसाई, बुद्ध, जैन, हे सर्व एक असल्याचा संदेश देणारा हा रमजान

> - *शेख इस्माईल महेबुब* रा.कल्याणनगर ता.माजलगाव जिल्हा. बीड

रमजानचा आला सण, मुस्लिम बांधव आले एकत्र.

रमजान म्हणजे असते, समता, बंधुता, एकता.

रमजान आहे, प्रेम, त्याग, बंधुत्व सजवणे.

रमजान म्हणजे, रोजा, नमाज याचे महत्त्व सांगणे.

रमजान म्हणजे पावित्र्य, रमजान म्हणजे मांगल्य रमजान म्हणजे प्रार्थना.

> - **चक्रधर ठाकरे,** नागपूर.

त् रमजानमध्ये जप राम मी दिवाळीत पुजेल अली... तू दिवाळी साजरी कर मी ईद साजरी करेल त् घे गळाभेट माझी चरणस्पर्शी आषिश मी मागेल.... त् वाट प्रेमाने शिरखुर्मा मी सर्वांना खीर वाटेल त दे सर्वांना गोड रोठ मी तुजसाठी पुरणपोळी लाटेल... तू वेळेवर कर सेहरी मी पूजा करून घेईल सांयकाळी इफ्तारच्या वेळी मी पण सोबत उपवास सोडील... त् कर धावा रहिमचा मी देईल रामाला आवाज दोघांमिळ्न आपण चढव् भक्तीला एक नवा साज.... तुझ कुराण माझी गीता दोहोंचाही एकच आहे मंत्र तू हात उचलून मागतो दुवा मी पाळतो पायी झुकण्याच तंत्र..... त् आणि मी दोघांचाही असावा जगी सारखा सन्मान कारण रामरहिम एकच त्यांनी बनवला माणून तोच इन्सान....

> - यशोदा रामचंद्र पांढरे मो. ७७५८०१११३१

रमजान महिना

रमजान हा पवित्र महिना मुस्लिम बांधवांना उपवास करविणारा रमजान महिना बरकतीचा लोककल्याणासाठी प्रार्थना करणारा

मनामनातील दरी कमी करुन स्नेहभाव उत्पन्न करणारा संयम, त्याग, शांती, सहिष्णुता चांगुलपणा ,प्रामाणिकता जपणारा माणसांच्या ठायी पावित्र्य रुजविणारा

वाईट वासनेपासून दूर करणारा शेकडो मैल दूर राहणारा रमजान हा पवित्र महिना बरकतीची मुक्तपणे उधळण करणारा

चंद्राची तमाम मुस्लिम बांधवांना अधीरतेने वाट पाहविणारा

चंद्राच्या दर्शनाने चेहऱ्यावर प्रसन्नता चाँद दिख गया चा आनंद आसमंतात चैतन्य फुलविणारा आपसातील वैरत्व द्वेष विसरुन ईद मुबारक करणारा

आनंदाने एकमेकांना भेटुन हस्तांदोलन, अलिंगन करणारा

निखळ जिव्हाळ्याचे संबंध स्नेहमय सोज्वळ करणारा महिनाभर नमाज कुराण पठण महिनाभर उपवास करणारा

हिंदू बांधवांना सामिल करून शिरखुर्मा आनंदाने पाजविणारा सर्वधर्म समभावाची शिकवण देणारा असा पवित्र रमजान महिना

> -*त्रिवेणी (राणी) चोपडे* महाराष्ट्र पोलीस.

रमजानचा महिमा

काय काय वर्ण् या सणाची शान! पुण्याचा हा मास आला रे रमजान !! १ महीण्याचे महात्म्य सांगावे ते आहे थोडे ! गरजुंना मिळते दान गरीब लोकांना कपडे !! २ मुस्लीम बांधव माझे बघे आतुरतेने वाट! होता चंद्राचे दर्शन ऊगे सोनेरी पहाट !! ३ महिना निरंक उपवास शिकवण ही इमानदारी ! कुराणाचे चाले पठण नको चुगली नको चोरी!! ४ महिनाभर या उपवासाने निघून जातो सारा मळ! मग आचरणाने तो होतो अगदीच भाऊ निर्मळ!! ५ मग थाटाने रमजान ईद येते महिन्याच्या शेवटी! मग मित्र मंडळी घेती एकमेकांच्या गळा भेटी!! ६

> -**बि.एल.खान (कवि)** देवुलघाट, जि. बुलडाणा.

रमजान

मनी होईल आनंद करूनिया अन्नदान आला हसत खेळत सण माहे रमजान ॥ध्र॥

सूर्योदयापूर्वी सारे, करू अन्नाचे ग्रहण इबादत करूनिया, करू अल्लाचे स्मरण रोज रोज रोजे करू, वाचुनिया कुरआन आला हसत-खेळत सण माहे रमजान ॥१॥

दिसे आदल्या दिवशी, आकाशात चंद्रकोर उधळण आनंदाची, प्रसन्नतेची ही भोर फाया अत्तराचा, करू नवे वस्त्र परिधान आला हसत-खेळत सण माहे रमजान ॥२॥

लाल मेहंदी हातांना, घालू डोळ्यात सुरमा देऊ ईदच्या शुभेच्छा, पिऊन शिरखुरमा बंधूतेची शिकवण, देतोय मुसलमान आला हसत खेळत, सण माहे रमजान ॥३॥

> - **शबाना मुल्ला,** नेरूळ

आला सण आनंदाचा चला मिळून साजरा करूया विसह्नन सारे मतभेद एकतेचे गीत आपण गाऊया सुरु झालाय आता पवित्र रमजान महिना एकतेचे प्रतिक हा सण अभिमान भारतीयांना मुस्लिम-हिंदू एकतेचा सण साजरा करतो सारे मिळून रमजान सण साजरा करतांना जातोय दुःख सारे विसरून उपवास, दानधर्म अन प्रार्थना करती मुस्लिम बांधव सारे या सणामध्ये सगळीकडे वाहतात एकात्मतेचेच वारे पवित्र रमजान महिन्याच्या मुस्लिम बांधवाना शुभेच्छा लाभो सुख, समृद्धी अन ऐश्वर्य पुर्ण होवो त्यांच्या सर्व इच्छा

> - किशोर बळीराम चलाख , मु.पो गोंडपिपरी ता. गोंडपिपरी जि. चंद्रपूर मो. ९४०५९००९८७

ईद मुबारक.....

दिसेल उद्या तुझ्या ईदचा चाँद तुला बंगल्याच्या गॅलरीत

माय बापाच्या थकलेल्या घामानं, ऊन्हानं, भुकेनं, आणि निराशेनं

मी चापस्तोय आभाळात आजून पहिल्या माझा सजदा आहे, इफ्तारीचा चाँद

बंद पडलेल्या कंपन्या

सहेरीच्या कोऱ्या ताटात बसलेला धंदा, गेलेल्या नोकर्यांसमोर

माझी सहेरी चाल्लीय, हातात ताट घेऊन

बेरोजगार घराकडं डोक्यावर संसार अन्

खांद्यावर देशाचं भविष्य घेऊन

मी पोटभर सहेरी करतोय नकली आश्वासनांची, नकली जेवणाची तो संपेल तेव्हा संपेल...!!! तुझ्या नव-नवीन डिशेशच्या वॉट्सपवर ठेवलेल्या स्टेटसची

माझी इफ्तारी होतेय, लॉक-डाऊन मधे अडकलेल्या-खोल्यांत शेकडो इमानवाल्यांसोबत

मी इफ्तारी करतोय, शेतात अडकलेल्या शेतमालाची, पडलेल्या बाजार भावाची, वाढलेल्या महागाईची

मी वजू करतोय, रस्त्यानं चालत-चालत- तराबी पढतोय, माझ्या करपलेल्या भविष्याच्या-

क्राणाच्या आयतींसोबत

हा रोजा तर रोजचाच आहे...! असा रमजान कधी संपणार ?

उद्या तुझ्या गॅलरीत चाँद दिसेल ईद... शिरखुर्मा... गुलगुले... यांचे फोटो दिसतील स्टेटसला

माझ्या कोयी आभाळात चाँद दिसला की कळवेन तुला

तोवर तुझी ईद तुला मुबारक...!!!

- समीर तांबोळी टेंभूणीं, सोलापुर.

येतो मोठा उल्हास घेवुन हा पवित्र रमजानचा महिना बरकत घेवून येण्याने त्याच्या हृदयी माझ्या आनंद माईना

नमाज पढूनी पाच वक्तची होतो आम्ही अल्लाहचे पाबंद मेहरबानीने सदा तयाच्या जीवन बनते पामराचे गुलकंद

तराविहची असते विशेष नमाज रमजानच्या या पवित्र महिन्यात नियमित अदा करण्याने हिच्या मिळते अधिकचे पुण्य जीवनात

जकात देवूनी मुसलमान करितो मदत गोरगरिबांची देवूनी हिस्सा कमाईतला करितो सेवा समाजाची

कुराण पठण करता सतत लागते सुवळण मनाला आदर्श जीवन जगावे कसे हे सांगणे कुराणाचे जगाला

रोजा शिकवितो मना संयम भुकेल्यांची करवितो जाणीव जिव्हा,डोळे यावरही नियंत्रनाने राहते ना सत्कर्माची उणीव

भाईचारा शिकविते ईद होते सर्वांचे मनोमिलन प्रेमभाव जागवावा मनी न ठेवावे कुणाशीही जलन

आज एकच दुवा करते तुझ्या दरबारी या अल्लाह माणसावरील संकट कोरोनाचे तूच दूर कर आता या मौला

> - सायराबानू चौगुले, माणगाव ,रायगड. मोबा.८४८४९३२१४६

आनंदाचा पर्व घेवून आला रमजान, हिंदू-मुस्लीम एकतेचा महिमा महान.

बरकतीचा महिना रमजान, सर्वांवर अल्लाह हि मेहरबान.

एकमेकांची विचारपूस करी रमजान, गरीब-श्रीमंत सर्व विसरून जाई रमजान.

असा हा हर्षाचा महिना रमजान, अल्लाह आम्हा बघू दे प्रत्येक वर्षी रमजान.

सढळ हाताने सदका,जकात ही जाई, गरीब हि ईद आनंदाने खाई.

रमजान मध्ये राम तर दिवालीत अली, खुशहालीने रमजान ईद हि साजरी झाली.

> - **ॲड. शेख इकबाल रसूलसाब** मु.पो.औसा ता.औसा जि.लातूर मो.९५४५२५३७८६

पवित्र रमजान
महिना सणांचा
ऊपहार शांती
अल्लाहच्या आदेशानुसार.

ठाम विश्वास कलमावर आचरण आदेशांचे पालन पाच मूळ स्तंभांचे दिवसरात्रीत नमाज पठण

पवित्र रमजान
महिन्यातील सारे
दिवस रोजे ठेवणे
दान 'जकात' देणे
मक्का आणि मदिनाची
'हज' वारी करणे.

तुम्ही स्वत:वर आवर घाला स्त्री-पुरुष वृद्धांना आजारी व्यक्तीने आजारातून बरे झाल्यानंतर जा रोजे नमाजाला. सुटलेल्या रोजांची

रोजा ठेवून भरपाई आदेशाचे पालन प्रेषितांच्या मार्गावर मार्गक्रमण रोजे ठेवल्याने होते शुध्द मन.

आरोग्य शारीरिक कौटुंबिक ,सामाजिक नाती आत्माचीशुद्धी शिस्त शरीराला, मनाला रोजा उत्साहात वृद्धी.

> *गोकुळ देवरे,* धुळे मो. ९४२१५२६०८१

रमजान पवित्र महिना उपास अल्लाचे उपहार, करावे पापाचे निरसन भरावे पुण्याचे अंबार,

सुरुवात सहेरी करते रोजा संपवते इफ्तार नमाज जिक्र दुआदरुद कुराण पठण भरपूर

खैरात जकात सदका फित्रा वाटती सावकार नवे वस्त्र अंगी अत्तर सुरमा लावून डोळेभर

पिती शिरखुर्मा घरोघर मुस्लिम बांधव बरोबर निघती इदगाह मैदानी पठण करती तकबिर

खुतबा पढून ईदुलिफित्र दुआ मागती सर्वांसाठी पूर्ण जगात सजीवप्राणी सुखी ठेवावे जगासाठी

> - कवी अहमद पिरणसाहब शेख. वसमत, जि. हिंगोली

आज ईद आहे

तो चंद्र अंबरी बघुया ,आज ईद आहे आनंद साजरा करुया, आज ईद आहे.

ती शांत चांदणी सुद्धा खूप चपळ झाली तो चंद्र दिसला हसुया ,आज ईद आहे.

मी रोज धरत रोजा अल्लाहला भजीले हृदयात गोडवा भरुया,आज ईद आहे.

तू पाहिला किती स्वातंत्र्यात जात तंटा उत्सव सुखात हा स्मरुया, आज ईद आहे.

सोडून दे जरा स्वार्थीभाव जीवनाचा झोकून दान हे धरुया,आज ईद आहे.

दिली फितरा, जकात नि केले हक्क अदा ह्या भवसागरात तरुया आज ईद आहे.

दे पापमुक्ती,शांती अल्ला या अपराध्यांना हीच एक प्रार्थना करुया आज ईद आहे.

> -**रज्जाक शेख,** श्रीरामपूर, जिल्हा अहमदनगर. मो. ९६६५७७८५५८

मानवतेचा संदेश देण्या जगा विसरूनी भेदभाव एकत्र वागा भारतातील सर्व बंधुभाव जपण्या सिध्द होवूनी नियंत्या गुणगाण्या आपुलीया बांधवा शुभेच्छा देवू अल्लाह उपदेश तीआज्ञामानव जाणूनी घ्याना अर्थ सकलजन हो प्रसन्नता, आनंद म्हणजे ती ईद हो उपवासातूनी करती भक्ती मोहम्मद पैगंबरांची अराधना ती निशाचर समयी सकल ही करती १/दिड तास नमाज ही या परम पवित्र मासात बांधवा सरळ हाताने मग दानधर्म सेवा हा पवित्र सण तो रमजाण ईद मासश्रेष्ठ जेष्ठ २५ तारखेची ईद या पावन पुण्य दिवशी भोजन खिरखुरमा आणि शेवई खावून पठण करूनी नमाज करती बांधवांना ईद शुभेच्छा ही देती

> - रविंद्र तुकाराम देवरे. नाशिक.

नमाज,रोजे,जकात,तिलावत सदका,कुराणपठण महत्वाचे। रमजानमध्ये बरसते कृपा दरवाजे उघडती जन्नतचे।। संपत्तीतील अडीच टक्के गोरगरिबांना करावे दान। पुण्यकर्म करावे सदा संदेश देतो येणारा रमजान।। दुश्मनांचीही गळाभेट घ्यावी पवित्र महिन्यात। ईदिमलनाच्या शुभेच्छामध्ये जपावे बंध एकोप्यात॥ अन्नपाण्याविना उपवास आठवण देई गरिबांच्या दैनेची। दया,क्षमा, शांती,एकता जपुया नाती बंधुत्वाची।। महिन्याभर उपवासानंतर चंद्रदर्शन सायंकाळी घडते। ईद का चाँद निकल आया है श्भेच्छांचा वर्षावात मेहेंदी रंगते॥ ईदच्या पवित्र दिनी शिरखुर्म्याला गुलगुल्याची जोड। आनंदाच्या मिलनाला मेजवानी मिळ्नी खाती गोडधोड ।।

> - सौ. दिलशाद यासीन सय्यद, अकोले, अहमदनगर

ईद हैं आगाज ईद हैं अंजाम ईद हैं सच्चाई की राहपर चलनेवालों के लिए अल्लाह की तरफ से ईनाम !!! धर्म जात यापेक्षाही मोठी असे शक्ती माणुसकीची धिक्कारुनी ते अनीती, अनाचार आणि अत्याचार

चांगुल्यांचे मांगल्याचे नीतीमुल्यांचे , प्रेषित हजरत मोहम्मद पैगंबरांनी दिले शिक्षण विश्वबंधुत्वाचे

रमजान सण असे अल्लाहच्या ईबादतचा समाज बांधवांना मदत करण्याचा आणि आनंद साजरा करण्याचा

लाईलत -ऊल-कदर च्या रात्री मुस्लीम बांधवांचा परीचय करून दिला .. पवित्र कुराणशी .. मनोभावे मागावे ते पुर्तता होते ईच्छेची !!!!

> -*रिया पवार,* दहीसर मुंबई

त्यागाचे पर्व ईदुल-फित्र आनंद व दान करण्याचा, महिनाभर चालतात रोजे वसा ईदी मागण्याच्या प्रथेचा.

मुस्लिमांची रमजान ईद आनंद अन उत्साहाचा सण, होते शुध्दीकरण आचारविचारांचे आप्तस्वकीयांना शिरकुम्यांचे निमंत्रण.

मनन चिंतनाचा आदर्श नियम कुराण शरीफ ग्रंथाचे वाचन, ईदगाह मशीदीत पडतात नमाज सूर्य उगवण्यापूर्वी अन्नग्रहण.

पवित्र ईद उल फितर दृढ नाते चांगुलपणा नी बंधुभावाचे, धर्म जात पेक्षाही मोठेपण असते माणुसकीच्या जातीचे.

अनिती अत्याचाराकडे कानाडोळा मनामनातील दरी कमी करणारा, संयम त्याग शांती नी सहिष्णुता सण सद्धाव नी स्नेहभाव वाढविणारा.

> -*दिनकर श्रीपती पाटील ,* खोची,जि.कोल्हापूर.

रमजान

आलिंगन सलामने

चंद्राच्याच साक्षीनेच रोजा होते सुरुवात, भूख तहानची जान देई फितरा जकात...!!

सात वर्षे पूर्ण होता रोजा धरी कोवळ्याने, बने पंच पक्वात्र ते कौतुकाच्या सोहळ्याने...!!

गुलगूले शेवया व शिरखुरम्याचा प्याला, आप्त शेजारी पाजारी असे आद्य स्वजनाला...!!

आदराचे असे स्थान बंधूभाव जपे खास, अलिंगन सलामने ईदी मिळे लहानास...!!

गळाभेट महत्वाची जाती पंथ नाही भेद, ममत्वाचे निमंत्रण पाळताती सारे वेद...!!

-स्मिता डि

रमजान

सगळ्या महिन्यात''रमजान''ची शान इस्लामचा पवित्र महिना ''रमजान''....।।धृ।। अल्लाह कडून मिळते बक्षिसे छान रोजा मुळे होते भूख तहानेची जान या महिन्यात उतरला पवित्र "कुराण" इस्लामचा पवित्र महिना ''रमजान''.....।।१।। सत्य, अहिंसा व शिक्षणाचे आचरण ''मोहम्मद पैगंबरांची''ही शिकवण इबादत बरकतीचा महीना महान इस्लामचा पवित्र महिना ''रमजान''.....।।२।। सदका फितरा जकात देवून दान गोरगरिब निराधारांना याचा मान सहेरी पास्न करी अल्लाहचे गान इस्लामचा पवित्र महिना'' रमजान''.....।।३।। नवे कपडे डोळ्यात शुरमा अत्तर गोड खाऊन निघती ''ईदगाहवर'' म्लांना ''ईदी''गळाभेट व अलिगंन इस्लामचा पवित्र महिना ''रमजान''।।४।। रोजदारास वाटतात पकवान इफ्तेयारित खजूरालाच असे मान शिरर्खुमा पाजतात वैर विसरून इस्लामचा पवित्र महिना ''रमजान''.....।।५।।

> - अनिसा ए. एस. ता.दौंड जि.पुणे मो. ९२७००५५६६६

मानवता

मी मानतो इमान ला मी जाणतो इंसान ला सर्वात पहिला धर्म एकच मानवता हे नाव त्याचं हिंदु-मुस्लिम-शीख-ईसाई बौद्ध जैन पारशी ही का वाटता हो ईश्वराला? एक होती ती धरती माता भेद कधी ना केला होता भारत-पाक-ईरान येथे बंधुभावाने राहत होते का वाटले हो पृथ्वीला? मुस्लिम ताई मंदिरी ये ना मी ही पाहिन मक्का-मदिना 'ईश्वर' म्हणा वा म्हणा 'अल्लाही' तुम्ही वाचा 'भगवद्गीताई' 'आरडीएच' वाचतो 'कुरआन'ला 'रमजान' मध्ये 'राम' येतो 'दिवाळी'त 'अली' येतो रे हिंदू-मुस्लिम-शीख-ईसाई खरं सांगतो सर्व भ्राता रे वाटू नका बस् मानवाला...

> - राजेश डी. हजारे (आरडीएच) बनगाव (आमगाव) ता. आमगाव जि. गोंदिया

रमजान ईद

रमजान ईदचे महत्व, उपवास एक महिन्याचा. संयम श्रध्देने हा पाळला. महिमाच मोठा ह्या सनाचा. दिवस जाई उपवासात. रात्र इबादत करण्यात. घालवितो हा पुर्ण महिना, संयमाने जीन जगण्यात. उत्सव आहे वर्षभराचा. दान,धर्म आणि हा प्रेमाचा. गोड हि मिठाई, शिरखुर्मा, झगमगाट हा पोषाखांचा. आपुलकीने गळा भेटुया, एकमेकांना शुभेच्छा देऊ. प्रेम देऊन सर्वांना आता. फरक सर्व सोडून देऊ. मुबारक,ईद मुबारक, रमजान ईदच्या शुभेच्छा. सर्वाच माझ्या भारतीयांना, रमजान ईदच्या सदिच्छा !

> -डॉ. संतोष शिवाजी कांबळे (एस के.जी) कुर्ला, मुंबई मो. ९८१९८१०३२६

सण ईदी रमजानचा...

पवित्र सण हर्षाचा, ईश्वराच्या भक्तीचा, सामाजिक एकतेचा, समानतेच्या विचारांचा, सण ईदी रमजानचा...

सण आतल्या माणसाचा, माणसातल्या माणुसकीचा, माणुसकीतल्या ईश्वराचा, ईश्वरातल्या अल्लाहचा, सण ईदी रमजानचा...

सण मासिक उपवासाचा, उपवसातल्या भक्तीचा, भक्तीतल्या निरागसतेचा, अन निरागस पैगंबरांचा, सण ईदी रमजानचा...

सण विश्वाच्या उत्पत्तीचा, त्यासाठीच्या आभाराचा, कुरआणच्या पठणाचा, सहसंदेश स्वावलंबनाचा सण ईदी रमजानचा...

सण बंधुभावाचा, धार्मिक एकात्मतेचा, एकीच्या लाल रक्ताचा, रक्तातल्या स्वाभिमानी राष्ट्राचा, सण ईदी रमजानचा...

सण विजयाचा, गरिबासाठी दान-धर्माचा जीवनाच्या उल्हासाचा, आयुष्यावर विजयाचा, सण ईदी रमजानचा...

- सुयश नंदिनी भिमराज वाघमारे लोणी खु.ता.राहाता, जि.अहमदनगर.

परतफेड

फस्त करणे म्हणजे काय

ते तुझ्या घरातच कळाले

नको नको म्हणत मित्रा फराळ मनसोक्त खाल्ले

ईदच्या वेळी परतफेड करणार शिरखुर्म्याच्या बरोबर बिर्याणी पण देणार

दरवर्षी प्रमाणे प्रामाणिक वादा होता का करोना ने आमच्या प्रतिज्ञापत्रावर पाणी सांडले

प्रेम, जिव्हाळा ऋणानुबंध डोळस धर्मांध पेशा बरे आम्ही अंध

जन्मा चा अपघात अभिमानाची गाणी फार गायली दिल्ली सोड मित्रा सुंदर आपली गल्ली गणेश आरती अजून मला पाठ आहे. तुझ्या तोंडी सुध्दा मशीदीची बांग आहे

ईदचा गोडवा तुझ्याच मिठीतून मिळे मजला

न जाने कोणाला हा एकोपा नडला

ईदची मिठी उधार नाही ठेवणार करोनाची ब्याद संपल्या संपल्या परत फेड करनार

माझी दुवा चालुच आहे तू पण साकडे घाल येऊ देत किती हि द्वेषवार सुरक्षित ठेवले एकोप्याची ढाल

> **-***इंतेखाब फराश,* पुणे. मो. ९५०३८०१९९९

रमजान ईद

रमजानच्या पवित्र महिन्यात खुदा आपल्या भक्तांची, परीक्षा घेत असून नेकीं, दान-धर्म करण्प्रया भक्तांना स्वर्ग प्रदान करत असतात ...

खुदाचे हे सच्चे भक्त रोजा, नमाज नित्यनियमाने करून श्रद्धा, विश्वासाने आपल्या भक्तीचे प्रमाण देत असतात..

एक महिन्याचा हा कठीण प्रवास भक्तांसाठी अतिशय अनमोल असून, खुदा आपल्या भक्तांची, प्रार्थना स्विकारून त्यांच्या सर्व मनोकामना पूर्ण करत असतात ..

आकाशात बीज दिसली असता खुदाचे हे सर्व भक्त, "रमजान ईद" साजरी करत असतात सोबत स्प्रया जगातच, बंधुभावाने, हर्ष उल्हासाने सर्व धर्मीय बांधव, एकता, समता, ममता आपुलकीने "रमजान ईद" साजरी करतात ..

> - **मंदा पडवेकर** चंद्रपूर

रमजान ईद

पाक महिण्यात येई रमजान ईद सण मुस्लीमांच्या मुखावाटे चाले कुराण पठण

रोजा ठेवताना सर्व राहतात उपवाशी नेक वागे तया घरी अल्ला भरतसे खुशी

करतात प्रार्थना ही चंद्र बघता अंबरी पाप धुवो,शांती येण्या ईद करती साजरी

स्वार्थ नसावा मनात भेद मिटावा सर्वांचा देती जकात, सदका महामंत्र एकतेचा

ईद जोडते मनाला करी विश्वास निर्माण अंतर्मन शुद्धीसाठी रमजान ईद सण

> -अनिल पिट्टलवार, ग्रामगीताचार्य भद्रावती, जिल्हा चंद्रपूर मो. ९८५०४९२८७७

रमजान ईद.

रमजान सण आहे आपुलकीचा, भक्तीचा, दानधर्माचा,

रमजान सण आहे विश्वासाचा, एकमेकांना आनंद देण्याचा,

रमजान सण आहे प्रेमाचा, आपापसातील दु:ख मिटवण्याचा,

रमजान सण आहे शांतीचा, कौटुंबिक नाती जपण्याचा,

रमजान सण आहे बरकतीचा, गळाभेटी घेऊन गोडधोड खाण्याचा,

रमजान सण आहे मायेचा, गोडीगुलाबीचा,

रमजान सण आहे पवित्र बांधवांचा, अल्ला च्या मेहरबानी चा..

> - विठ्ठल रा.शिंदे , मु .पो.अरण,ता. माढा, जि .सोलापुर.

रमजान ईद...

रमजान ईद । उत्सव पावन । आनंदीत जन । सारे होई ॥

करे उपवास । मुस्लीम बांधव । अल्लाह,माधव । एक जाणी ॥

निर्मळ मनाने । करणे नमाज । मुस्लीम समाज । पाळतसे ।।

एकतेने राहू । धर्म शिकवतो । मुस्लीम जाणतो । प्रेमभाव ॥

शुभेच्छा देऊया । मुस्लीम भावांना । देऊ प्रत्येकांना । फक्त प्रेम ॥

भारतीय सारे । एकची आपण । आहे सारे सण । आपलेच ।।

म्हणुनी अजय । सर्वांना सांगतो । प्रेमची मागतो । सर्वांसाठी ॥

> - **अजय रमेश चव्हाण,** तरनोळी मो.८८०५८३६२०७

रमजान ईद (अभंग रचना)

ईद हो आनंद । फित्र असे दान । मापदंड अन्न ६ शरीयत ॥१॥

नववा महिना । तोच रमजान । ते चंद्रदर्शन । रोजेदारा ॥२॥

रमझ चा अर्थ । असतो जाळणे । रमजान म्हणे । पापे जाळा ॥३॥

धर्माचा पाचवा । आधारस्तंभ हा । स्वर्गाचे दावी हा । व्दार खुले ॥४॥

कुराणाच्या सुरा । पैगंबर सांगे । मिळे ईदी संगे । शिरखुर्मा ॥५॥

शत्रू मित्र असो । गळाभेट होई । उदयालाही येई । बासी ईद ॥६॥

> -**किशोर झोटे,** औरंगाबाद

अल्लाहची मर्जी

अस्सलामु अलैकुम; अलैकुम अस्सलाम'' ईश्वराची सलामती सदैव राहो पैगंबरांची अजरामर शिकवण सदैव मौलिक रूपात वाहो!

कुरआनचा महान ग्रंथ जकातीने वाढते दानकवृत्तीचे कर्म मक्का अन मदिनाची वारी करून अल्लाहची मर्जी राखतो समर्पक धर्म

रोजा म्हणजे अप्रतिम अनुभूती 'इफ्तार' करताना मनावर ताबा असावा भूक अन तहान असते मुलभूत गरज 'रोजा' धरताना हव्यास मात्र नसावा

'अततहुरू शतरूल ईमान' ' कअबा' म्हणजे शान! पठण करूनी नमाज रमजानच्या पवित्र माहचा करावा सन्मान

सहेरी पासून इफ्तार ''खतुबा' वाचून प्रार्थना करावी पुण्यकर्म करत रहावे रमजान ईदीला शिरखुर्म्याने आपुलकीची गोडी धरावी!

> -**मयुरी खानविलकर,** सातारा

रमजान

पुण्यवानांना आनंद झाला ! भरकटलेल्या ना दिलासा देणारा पर्व आला!

मित्रांनो आपल्या साठी रमजान आला! दिन दुबळया गरीबानसाठी आशेचा पर्व आला मित्रांनो आपल्या साठी रमजान आला!

कोण हिन्दू कोण मुसलमान मालिक चे सगळे बंदे! वस्धैयव क्ट्बंकम मालिक चा संदेश!

हवा, पाणी, वारा, चंद्र, प्रकाश, सगळ्यांना सारखेच रे ! याचा अर्थ आपुला पालनहारा एकच रे!

सगळ्या महिन्याची शान रमजान! मानवतेचा मान रमजान !

जकात दान सदका खैरात करूया ! गोर गरिबांची हक्क अदा करूया ..

ती सहेरी चा आनंद ती इफ्तार चा मान! माझ्या जीवनात तू परत परत ये रमझान!

भुकेला ठेवून तुला काही साध्य होणार

गरिबांची भुकेची तुला जाण होणार!

आता आहे तुझ्या जवळ तू कर त्याची कदर!

स्वतःला कर समर्पित 'पापा पासून कर प्रायश्चित !

ईद ला सगळ्यांना भेटावे ,प्रेमाचा वाटप करावे !

ईद ला दुआ करूयात करोना पासून मुक्ती मिळो हे साकडं घालूयात !

हा रमजान आपल्याला पुन्हा भेटेल याची शाश्वती काय ! फक्त मालिक वस्ती एक विश्वास आहे!

मिळाला आहे नशीबाने मालिक च्या आदेशाने ! करावं रमजान ची कदर प्रेम वाटावे प्रेम करावे गरिबांची जाण ठेवावे हाच रमजानचा संदेश

> - **मोहसीन मुनाफ शेख,** भडगांव, जिल्हा जळगाव.

ईद मुबारक

हिंदू, मुस्लिम, शीख, बौद्ध, सारे मानव एकसमान. मानवता धर्माची शिकवण देई, हा सण पवित्र रमजान.

या पवित्र सणाला..... रोजे ठेवण्प्रयांना मिळते पुण्य. गोरगरिबांना मदत करुनी, वेदना, दु:ख, संकटे होती शून्य.

सारे नीतिमूल्यांची जपवणूक करुनी, होती हरक्षणी अल्लाहच्या प्रेमात दंग. शीरखुर्मा आनंदाने, प्रेमाने प्राशुनी, विसरती वैम्यनस्याचे विचित्र रंग.

अल्लाहच्या प्रसन्नतेची, विशालतेची, रमजान महिना देई साक्ष. कठोर उपवास, शुद्ध आचरण, अल्लाह हर बंद्यास देई मोक्ष.

'चाँद दिख, चाँद दिख, कानी पडे मधुर आवाज. चंद्र दर्शनाने प्रफुल्लित होऊनी, स्नेहाने आलिंगन देण्याचा रिवाज.

या वर्षी अचानक धावुनी आले, कोरोना महासंकट विदारक. सामाजिक सुरक्षित अंतर पाळुनी करूया प्रेमभराने ईद मुबारक, ईद मुबारक.

> - संदीप विट्ठल जगताप, रा. आसनगाव, ता. शहापूर, जि. ठाणे

रमजान

सृष्टीतले परिवर्तन पेरित आला रमजान इस्लामची शिकवण माणूस एक समान

> सहेर अशी लगबग कुराणचा हा महिना पोपट हिरवा डोले इफ्तार सजली मैना

सदका जकात खैरात घर झाले मस्जिद आज अरबीदर्यातीत जहाज नमाज जुळवी समाज

> मंजुळ मधुर अजान आत्मसंतुष्ट तृप्त कान ओळख आमची इमान हर्षला मास रमजान

मुसी गुम्बज गोल टोपी मुबारक मुस्लिम महिमा इदगाह आनंदी आज तबरूक हे शीरखुरमा

> - शेख शफी बोल्डेकर, संस्थापक, ग्रामीण मुस्लिम मराठी साहित्य चळवळ, महाराष्ट्र.

मराठी ही महाराष्ट्र राज्याची मातृभाषा असून त्यातल्या त्यात ग्रामीण मराठी भाषेचा आस्वाद काही औरच आहे. विशेष म्हणजे महाराष्ट्रातील इस्लाम धर्मीय बरेचशे साहित्यिक हे मराठी भाषेमध्ये आपले लेखन करताहेत. तेव्हा अशा मुस्लिम आणि विशेषतः ग्रामीण मुस्लिम साहित्यिकांना लेखन क्षेत्रात प्रवृत्त करण्याच्या उद्देशाने कवी शेख शफी बोल्डेकर यांनी 'ग्रामीण मुस्लिम मराठी साहित्य चळवळ' या शीर्षकाखाली व्हाट्सअप आणि फेसबुकच्या माध्यमाने एक प्रभावी असे साहित्यिक मंच मिळवून दिलेले असून याला भरभरून असा प्रतिसाद मिळत आहे.

इस्लाम धर्माचा एक महत्त्वपूर्ण उत्सव म्हणजे 'रमजान ईद' असून यानिमित्ताने 'रमजान ईद' या विषयावर राज्यस्तरीय काव्य लेखन स्पर्धेचे आयोजन करून काव्य लेखकांना प्रवृत्त करण्यात आले. त्यातील निवडक कवितांचा संग्रह मी नुकताच वाचला आणि वाचता-वाचता एक बाब अधोरेखित करण्यासारखी दिसून आली ती ही की, मुस्लिमेत्तर काव्य लेखकांचीच संख्या या विषयावर लिहिणारी अधिक आहे. आणि 'रमजान'चे महत्त्व इस्लाममध्ये का व कसे आहे हे दर्शविण्यात आले असून मी इथे संबंधित साहित्यिकांचे नाव न घेता त्यांनी खालील बाबीवर प्रकाश टाकून 'इस्लाम धर्माची कशी ओळख' करून दिलेली आहे याचा प्रकर्षाने उल्लेख करू इच्छितो.

इस्लाम हा माणुसकीचा धर्म शिकवतो. त्याग, शांती, संयम, समाधान, निस्वार्थ सेवा, परोपकार आणि बंधुभाव विकसित करण्यास प्रवृत्त करतो. रमजानच्या महिन्यात दीनदुबळ्यांना दान करणे (खैरात, जकात, सदका फितरा) महिनाभर निरंक उपवास (रोजा) करणे, अर्थात पंचेंद्रियावर नियंत्रण ठेवणे. चोरी-चपाटी, लांडी-लबाडी याला थारा न देण, निस्सीम भक्ती, पाच वेळची नियमित नमाज, शिस्त, सत्य, पावित्र्य, मांगल्य, समता एकता आणि बंधुभाव आदि नितीमूल्यांची जोपासना करणे. आपसातील मतभेद विसरून जाणे, काम, क्रोध, मद, मोह, मत्सर आदी षड्विकारांचा त्याग करणे. ईदशी संबंधित शब्दांची ओळख उदाहरणार्थ ईदगाह, रोजा, नमाज, जकात, सदका,

फितरा, सहरी, इफ्तार, तरावीह, इबादत, खैरात, दुआ, ईदुल-फित्र इ. बाबींची ओळख इस्लामेत्तर काव्य-लेखकांनी त्यांच्या लेखनातून करून दिलेली आहे हे विशेष. माझ्या माहितीप्रमाणे 'रमजान ईद' या विषयावर मराठी भाषेमध्ये काव्यलेखन स्पर्धा ही पहिल्यांदाच घेण्यात आलेली असून याला अनपेक्षित असा भरभरून प्रतिसाद मिळाला, आणि निवडक अशा प्रातिनिधिक ईबुक काव्यसंग्रहाचे प्रकाशन होत आहे. यानिमित्ताने मी संपादक कवी शेख शफी बोल्डेकर यांना हार्दिक शुभेच्छा देतो आणि जाता जाता मी एवढेच म्हणेन की, हिंदू आणि मुसलमान हजारो वर्षांपासून भारतात एकत्र राहत आहेत तथापि एकमेकांच्या संस्कृतीविषयी, धर्मग्रंथाविषयी, थोर पुरुषाविषयी पुरेशी माहिती नसते. ती असणे गरजेचे आहे कारण आम्हाला एकत्र नांदायचे आहे आणि एकत्र नांदून, विविधतेत एकता कशी राखता येते, इतकेच नव्हे तर विविधतेतच एकता कशी खुलते हे जगाला दाखवायचे आहे. या दृष्टीने प्रस्तुत पुस्तक विशेष स्वागताई आहे.

- प्रा. मैनोद्दीन र. मुल्ला,

सदस्य : महाराष्ट्र राज्य पाठयपुस्तक निर्मिती व अभ्यासक्रम संशोधन मंडळ 'बालभारती' - पुणे